

KUOPIO

Rännikatuverkoston suunnitteluohje

strateginen maankäyttö 2024

Kaupunginhallitus 22.4.2024

Kaupunkirakennelautakunta 10.4.2024

Sisältö

<u>Johdanto</u>	3
<u>Kaupungin rännikatuverkosto</u>	4
<u>Yleiset suunnitteluperiaatteet</u>	7
<u>Rännikatuverkoston vyöhykkeet</u>	11
<u>Vyöhykekohtaiset suunnitteluperiaatteet</u>	14
<u>Päävyöhykkeiden havainnekuvat</u>	23
<u>Erityiskadut ja verkoston jatkoyhteydet</u>	24
<u>Kustannusarviot</u>	27
<u>Saneerausjärjestyssuosituks</u>	28
<u>Toteutuminen ja jatkoselvitystarpeet</u>	30
<u>Vaikutustenarviointi</u>	32

Johdanto

Rännikatuverkoston suunnitteluohje on yleistason strateginen ohje rännikatujen ja rännikatujen varsien rakennusten tarkemman suunnittelun tueksi. Ohje koostuu kaupungin rännikatuverkosto- ja verkoston vyöhykkeet kartoista sekä yleisistä ja vyöhykekohtaisista suunnitteluperiaatteista, saneerausjärjestysuosituksista sekä tiiviistä kustannusten ja vaikutustenarvioinnista. Suunnitteluohje täydentää ja osin päivittää vuonna 2005 valmistuneen rännikatujen kehittämissuunnitelman tavoitteita ja sisältöä.

Yhdessä linjatut suunnitteluperiaatteet perustuvat asiantuntijakeskusteluihin, joita on käyty suunnitteluperiaatteiden koostamiseen kootun kaupungin asiantuntijaryhmän voimin. Ryhmään on kuulunut asemakaavoituksen, strategisen maankäytön, liikennesuunnittelun, viher- ja virkistysuunnittelun sekä kunnossapidon asiantuntijoita. Ohjeen koostamisessa on tehty yhteistyötä laajalti myös muiden kaupunkiympäristön asiantuntijoiden kanssa sekä kaupungin ulkopuolisten toimijoiden, kuten ELY-keskuksen ja Kuopion alueellisen vastuumuseon kanssa.

Yhdessä koostetut periaatteet tukevat tarkempaa suunnittelua; asemakaavoitusta, katu- ja viheralueiden suunnittelua ja rakennussuunnittelua hankekohtaisten suunnitteluratkaisujen tekemisessä ja perustelemisessa. Ohje määrittää kaupungin rännikatuverkoston jatkokehittämisen perusperiaatteet selkeästi ja tiiviisti, ja auttaa suunnittelijoita, päättäjiä ja keskeisiä sidosryhmiä hahmottamaan rännikatuverkoston kehittämisen pääperiaatteet nopeasti.

Rännikatuverkoston suunnitteluohje on itsenäinen selvitys, joka toimii pohjana keskustan osayleiskaavan verkostoa koskeville suunnittelumääräyksille. Keskustan osayleiskaavatyö on vireillä. Rännikatuverkoston suunnitteluohje on laadittu Kuopion kaupungin kaupunkisuunnittelupalveluissa strategisessa maankäytössä.

Kuopiossa 26.3.2024

Kaupungin rännikatuverkosto

Kuopion kaupungin rännikatuverkosto on ainutlaatuinen ja kulttuurihistoriallisesti arvokas jalankulun ja pyöräilyn katuverkosto Kuopion ruutukaava-alueella.* Yhtä kattavaa, kahden erilevyisen kadun hierarkiaa ei ole säilynyt näin laajana muissa Suomen kaupungeissa. Rännikatuverkosto onkin Kuopion keskustan vahva ominaispiirre, joka tekee keskustarakenteesta tunnistettavan ja jonka vuoksi Kuopion keskusta soveltuu erinomaisesti jalan ja pyörällä liikkumiseen.

Eri toimijat määrittelevät rännikatuverkoston rajat ja arvon omassa kontekstissaan; Museoviraston rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnit määrittävät verkoston rajat rakennuskannan säilymisen perusteella, maakuntakaavan rajausta myötäilee pääosin RKY-rajausta ja Kuopion kansallinen kaupunkipuisto arvottaa katukuvallisesti, ja KKP-arvonimen kannalta sijainniltaan keskeiset osuudet.

Kuopion kaupungin rännikaturajaus (**liitekartta 1**) käsittää rännikatuverkoston kokonaisuutena, joka toimii pohjana keskustan ainutlaatuiselle korttelirakenteelle ja on tämän vuoksi edelle mainittuja rajauksia kattavampi. Lisäksi taskupuistot (9) nähdään erottamattomana osana kaupungin rännikatuverkostoa. Tätä verkostoa kokonaisuudessaan koskevat suunnitteluperiaatteet kuvataan ohjeen seuraavassa osiossa.

*Tarkempaa tietoa rännikatujen historiasta on saatavilla muun muassa [vuoden 2005 rännikatuverkoston kehittämissuunnitelmasta](#) tai [Museoviraston](#) sivuilta.

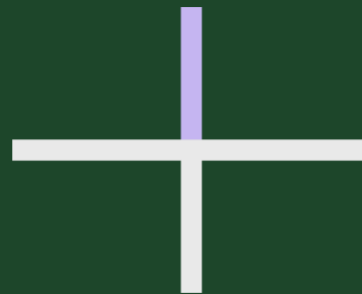
”Ainutlaatuinen ja kulttuurihistoriallisesti arvokas”

VERKOSTON TILANNE VUONNA 2024

42 rännikatukorttelia

132 rännikatuosiota

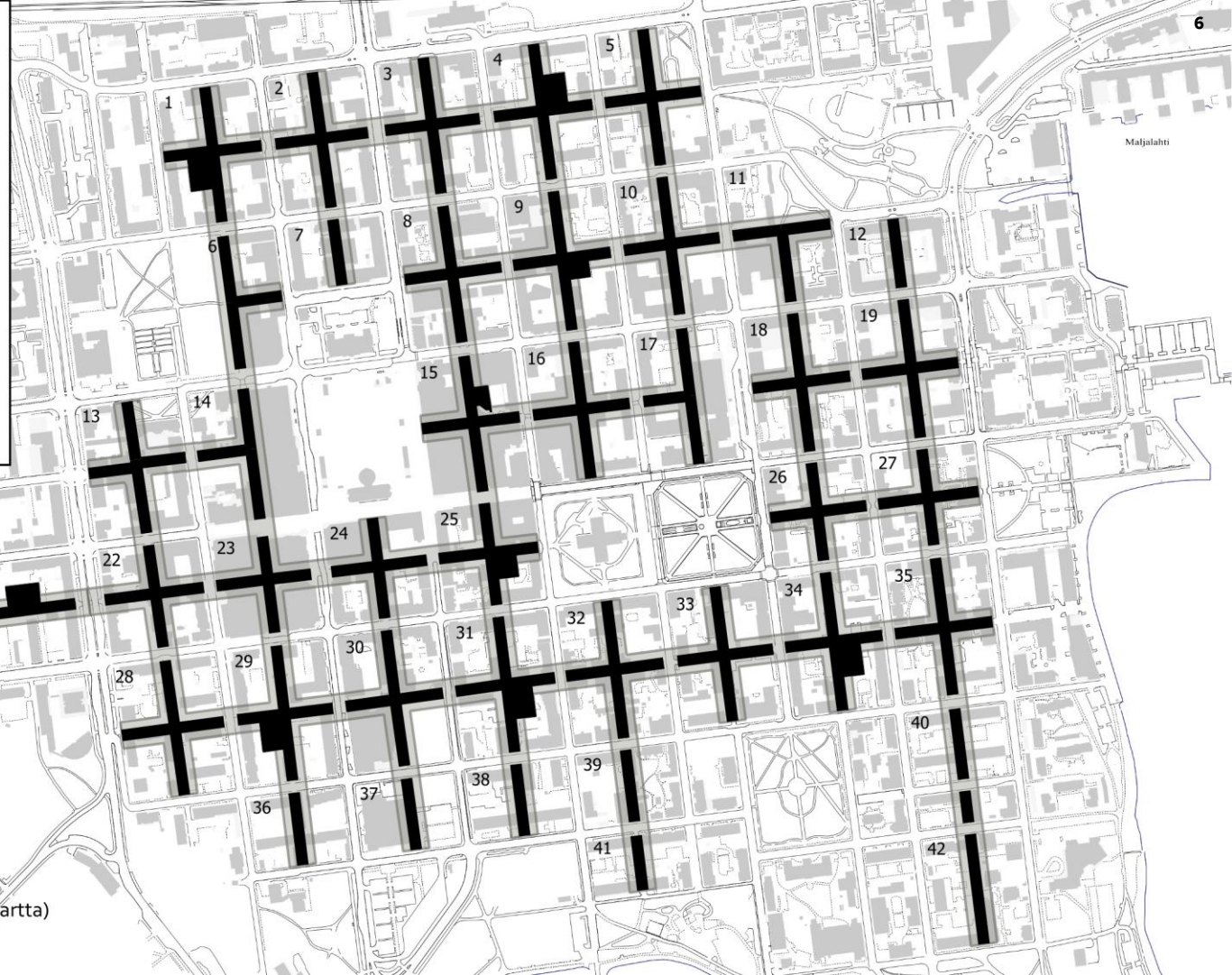
**70% saneerattu, josta 29%
vuonna 2000 tai sitä ennen**

KUOPIO

Rännikatuverkoston suunnitteluohje 2024

Kaupungin rännikatuverkosto

- Rännikadut
 - Taskupuistot (9)
 - Rännikatuympäristöt
(kaupunkikuvallinen puskurialue 10 m)
- 123 Numerot vastaavat rännikatukortteileita

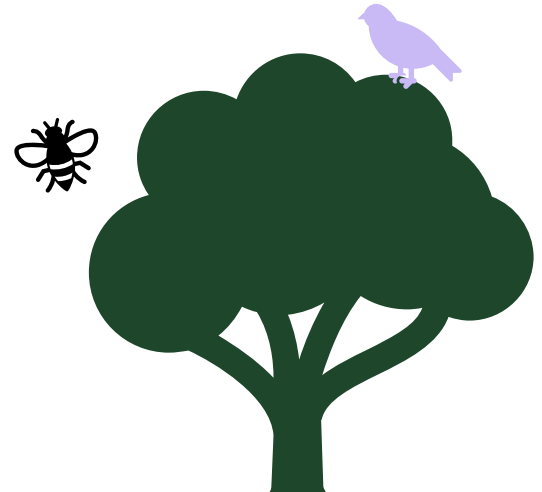
Liitekarta 1.

Pohjakartta: City of Kuopio WMS Service (Virastokartta)

Yleiset suunnitteluperiaatteet

STRATEGINEN TASO

1. Rännikatuverkostoa kehitetään kaupungin ominaispiirteenä ja ylpeyden aiheena.
2. Rännikatuverkosto heijastaa kaupungin arvoja ja strategian tavoitteita. Verkoston kehittämisen keskiössä on **kestävä kaupunkikehitys**, jota ilmentävät mm. rännikatuverkoston kulttuurihistoriallisten ominaispiirteiden vaaliminen ja verkoston kehittäminen kaupunkilaisten ja ympäristön hyvinvoinnin kasvattamiseksi.
3. Valtakunnallisesti arvokas RKY-alue, Kuopion kansallinen kaupunkipuisto ja maakuntakaava huomioivat vain osan rännikaduista. Kaupungin tahtotila on kehittää rännikatuverkostoa kokonaisuutena sekä vahvistaa koko verkoston tunnettuutta.
4. Rännikatuverkoston kytkeytymistä tärkeisiin lähialueisiin (esim. Matkakeskus, Valkeisenlampi, Kuopionlahti ja Matkustajasatama) sekä jalankulun ja pyöräilyn verkostoihin vahvistetaan kehittämällä verkoston jatkoyhteyksiä.
5. Rännikatujen ja taskupuistojen potentiaali tunnistetaan ja **hyödynnetään** kaupunkitilan viihtyisyyden kasvattamisessa sekä ilmastonmuutoksen ehkäisyssä ja (sen) vaikutuksiin sopeutumisessa (mm. hulevesien imeyttäminen, lämpösaarekkeiden torjuminen, latvuspeittävyys).

Yleiset suunnitteluperiaatteet

TOIMINNALLINEN TASO

1. Jalkaisin liikkuvan nopeus on rännikaduilla se, johon muun liikenteen nopeudet sopeutetaan. Rännikatujen pinnoitteet ja kalusteet tukevat jalankulun ensisijaisuutta, esteettömyys huomioiden.
2. Viherrakennetta vahvistetaan toiminnalliset tarpeet huomioiden (mm. pienilmaston miellyttävyys ja hulevesien hallinta).
3. Penkkejä ja istumisen mahdollistavia rakenteita lisätään koko verkoston alueelle. Pyöräpysäköintiä vahvistetaan palveluiden ja taskupuistojen yhteydessä.
4. Rännikatualueelle sijoitettavien kalusteiden ja viherrakenteen suunnittelussa on huomioitava kunnossapidettävyyden ja lumitilan (esim. kasvuston elinvoimaisuuden mahdollistaminen, kalusteiden kestävyys ja koneellinen kunnossapidettävyyden).
5. Pysäköinti poistetaan rännikatualueilta saneerausten yhteydessä.
6. Huolto- ja pelastustoimet järjestetään lähtökohtaisesti kiinteistön puolella. Uudet ajoyhteydet järjestetään pää-/kokoojakatujen kautta.
7. Kaavamuutosten yhteydessä ei uusia tontille ajoja rännikatujen kautta sallita. Vanhat ajojärjestelyt säilytetään ennallaan vain erityisen painavasta syystä (esim. suojelurakennukset).
8. Liikenneturvallisuutta parannetaan; erityisesti pää-/kokoojakatujen ja rännikatujen risteysalueiden suojateitä selkeytetään ja yhtenäistetään mm. niemekkein ja huomiokiveyksin.
9. Ajoesteiden ja pollareiden käyttöä ei suositella.

Yleiset suunnitteluperiaatteet

KAUPUNKI-/KATUKUVALLINEN TASO 1/2

1. Rännikadut ovat jalankulun ja pyöräilyn ympäristöjä: katutilan viihtyisyyteen ja inhimilliseen mittakaavaan kiinnitetään erityistä huomiota.
2. Rännikatujen **leveys 7.1–7.2 m säilytetään**. Leveydeltään poikkeavat katuosiot rajataan rännikadun leveyteen pinnoittein, kalustein ja istutuksin. Asemakaavamuutosten yhteydessä leveämmät rännikatuosiot pyritään kaventamaan rännikadun mittoihin.
3. Katutilan rajautumista vahvistetaan pääasiassa rännikatulinjaan ja tonttien kulmapisteisiin kiinni rakentamalla. Avoimissa kohdissa kiinteistön alueet rajataan rännikatulinjasta rakennuksen tyylin mukaisin aidoin ja/tai selkein istutuksin.
4. Verkostomaista luonnetta vahvistetaan (mm. yhtenäistämällä rännikatujen pinnoitteita ja kulkuväylien leveyksiä, sekä korostamalla verkoston ulkolaidan sisäänkäyntejä).
5. Näkymät pidetään avoimina; erityisesti tärkeät näkymäpäätteet (kaupungintalo, pääkirjasto, kauppahalli, tuomiokirkko, kauppatori ja Kallavesi).
6. Rännikatujen varret ovat matalan rakentamisen aluetta; rakentamisen vaikutukset rännikatujen valo-olosuhteisiin on arvioitava asemakaavoituksen ja rakennussuunnittelun yhteydessä. Rännikatujen varsien asuinrakentamisessa noudatetaan 45 asteen valokulmaa, jotta asuinhuoneet ja rännikadut saavat riittävästi luonnonvaloa.
7. Rännikatujen varsien rakennusten ajallinen ja tyyllinen kerroksellisuus säilytetään. Uudisrakentaminen sovitetaan huolellisesti ainutlaatuisen rännikatuympäristöön; rakennusten tulee edustaa omaa aikaansa arvokkaalla ja kestäväällä tavalla.
8. Taskupuistot ovat osa rännikatuympäristöjä. Ne kunnostetaan vehreiksi ja **monikäyttöisiksi** kohtaamisen tiloiksi.*

*Lisää tietoa Kuopion taskupuistoista: [Kuopion taskupuistot: kehittäminen kohti elon, ilon ja olon olohuoneita](#)

Yleiset suunnitteluperiaatteet

KAUPUNKI-/KATUKUVALLINEN TASO 2/2

9. Olevat viheryhteydet turvataan ja viherrakentamisessa huomioidaan rännikatukuvalliset kehittämistarpeet (mm. laatuun ja kokonaisuuteen kiinnitetään huomiota).
10. Rännikatujen varsilla ei sallita korkeita sokkeleita tai maanpäällisiä pysäköinti- ja kellarikerroksia. Kiinteistöjen pysäköintialueita ei toteuteta kiinni rännikatulinjaan.
11. Rännikatujen varsilla liikennemerkkit ovat pienikokoisia ja niitä käytetään mahdollisimman vähän. Suurikokoisten mainosten ja erityisesti valomainosten käyttöä vältetään.

Kuva: Kärsämäki
Koivupuiston nurkka

Rännikatuverkoston vyöhykkeet

Kaupungin rännikatuverkosto on suunnitteluohjeessa jaettu kolmeen (3) päävyöhykkeeseen. Lisäksi vyöhykejako on koostunut kahdesta (2) vaihtumisvyöhykkestä, jotka kuvaavat toimintojen vaihtumista kahden alueen välillä. Vyöhykejako esitetään kokonaisuudessaan **Liitekartassa 2**. Luokittelu perustuu korttelien pääasiallisen käytön tai erityispiirteiden määrittelylle.

PÄÄVYÖHYKKEET

Ydinkeskustan vyöhyke

Vanhan Kuopion vyöhyke

Asuinvyöhyke

Ydinkeskustan vyöhykkeellä rännikatu ympäristöt ovat pääasiallisesti palvelujen ja kaupan käytössä, ja asuinvyöhykkeellä asuinkäytössä. Myös vanhan Kuopion korttelit ovat pääasiallisesti asuinkäytössä, ne on kuitenkin eritelty itsenäiseksi vyöhykkeeksi, sillä alueella sijaitsevat kaupungin vanhimmat rännikatukorttelit. Näissä kortteleissa on tunnistettu mahdollisuudet perinteisen rännikatukuvan säilyttämiselle ja vahvistamiselle.

Ydinkeskusta

Vanha Kuopio

Asuinvyöhyke

Päävyöhykkeiden suunnitteluperiaatteita esitetään taulukoissa sivuilla 14-22.

Rännikatuverkoston vyöhykkeet

VAIHETTUMISVYÖHYKKEET

Ydinkeskustan vaihtuminen

Kuopionlahden puistoinen vaihtuminen

Ydinkeskustan vaihtuminen on ydinkeskustavyöhykkeen ja asuinvyöhykkeen välinen sekoittuneiden toimintojen alue, jossa on rinnakkain asumista ja liiketiloja. Näitä ovat pääasiassa pohjoiset, rautatieaseman ja torin väliset rännikatukorttelit.

Kuopionlahden vaihtuminen kuvaa puolestaan Väinölänniemen ja Kuopionlahden viher- ja puistoalueiden vaihtumista vanhan Kuopion vyöhykkeeseen kaakossa. Täällä kortteleiden vehreys on tunnistettu rännikatukuvan erityiseksi ominaispiirteeksi.

Vaihtumisvyöhykkeiden suunnitteluperiaatteet esitetään taulukossa sivulla 25.

Kuva: Kuopionlahden puistoista vaihtumisvyöhykettä Niemenkadulla

KUOPIO

Rännikatuverkoston suunnitteluohje 2024

Rännikatuverkoston vyöhykkeet

- Ydinkeskustan vyöhyke
- Liitetään ydinkeskustan vyöhykkeeseen
- Vanhan Kuopion vyöhyke
- Asuinvyöhyke

Vaihtumisvyöhykkeet

- Ydinkeskustan vaihtuminen
- Kuopionlahden puistoinen vaihtuminen
- Taskupuistot (9)
- Rännikatu ympäristöt
(kaupunkikuvallinen puskurialue 10 m)
- 123 Numerot vastaavat rännikatukortteleita

Liitekartta 2.

Pohjakartta: City of Kuopio-WMS Service (Virastokartta)

Vyöhykekohtaiset suunnitteluperiaatteet

Ydinkeskusta, Vanha Kuopio ja Asuinvyöhyke

Rännikatujen varsien rakentaminen	Ydinkeskusta	Vanha Kuopio	Asuinvyöhyke
Rakentamiskorkeus	<ul style="list-style-type: none"> Rännikatulinjassa 2-3 kerrosta + 1 sisäänvedetty ylin kerros. Sisäänvedon leveys noin 3 m. 3+1 tapauksessa ensimmäinen kerros varataan pääosin liikerakentamiselle. Ylimmän kerroksen sisäänveto tulee toteuttaa siten, että kaikki tilat ja rakenteet sijoittuvat 45° asteen kulman taakse suhteessa rakennuksen räystäslinjaan. Sisäänvetoon ei rakenneta kaiteita tai parvekkeita 	<ul style="list-style-type: none"> Suurin sallittu kerrosluku on 2 kerrosta. Alueella sallitaan ympäristöön sopeutuva ullakkorakentaminen siten, että rännikadun puolella kaikki rakenteet sijoittuvat 45° asteen kulman taakse suhteessa yhtenäiseen räystäslinjaan. Sisäpihan puolella räystäslinjaan sallitaan ympäristön mittasuhteisiin sopeutuvaa vaihtelua. 	<ul style="list-style-type: none"> Rännikatulinjassa 2 kerrosta + 1 sisäänvedetty ylin kerros. Sisäänvedon leveys noin 3 m. Ylimmän kerroksen sisäänveto tulee toteuttaa siten, että kaikki tilat ja rakenteet sijoittuvat pääosin 45° asteen kulman taakse suhteessa rakennuksen räystäslinjaan. Räystäslinjan taakse sijoittuvat vähäiset kattolyhdyt voivat poiketa 45° asteen säännöstä. Sisäänvetoon ei rakenneta kaiteita tai parvekkeita.
Rännikatulinjaan rakentaminen	<ul style="list-style-type: none"> Rakennukset rakennetaan kiinni rännikatulinjaan. Risteyskohdissa rakentaminen ulotetaan kiinteistöjen nurkkapisteisiin saakka; poikkeuksena sallitaan hallitusti pienet katutilaa elävöittävät aukiot. 	<ul style="list-style-type: none"> Rakennukset rakennetaan kiinni rännikatulinjaan. Risteyskohdissa rakentaminen ulotetaan kiinteistöjen nurkkapisteisiin saakka 	<ul style="list-style-type: none"> Rakennukset rakennetaan pääosin kiinni rännikatulinjaan. Pienet katutason syvennykset rännikatulinjasta sallitaan hallitusti katutilaa elävöittäville sisäänkäynnille ja terasseille. Risteyskohdissa rakentaminen ulotetaan kiinteistöjen nurkkapisteisiin saakka.

Vyöhykekohtaiset suunnitteluperiaatteet

Ydinkeskusta, Vanha Kuopio ja Asuinvyöhyke

Rännikatujen varsien rakentaminen	Ydinkeskusta	Vanha Kuopio	Asuinvyöhyke
<p>Kiinteistöjen alueiden rajaaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Rännikatulinjassa rakennusten välit suljetaan rakennusten tyylin mukaisin aidoin ja portein. Kiinteistöjen pysäköintialueita ei sijoiteta rännikatujen varsille. Olemassa olevat kiinteistöjen maanpäälliset pysäköintialueet erotetaan rännikatualueesta mahdollisuuksien mukaan umpinaisin aidoin ja istutuksin. 	<ul style="list-style-type: none"> Rännikatulinjassa rakennusten välit suljetaan rakennusten tyylin mukaisin umpinaisin aidoin ja portein. Kiinteistöjen pysäköintialuetta ei sijoiteta rännikatujen varsille. Olemassa olevat kiinteistöjen maanpäälliset pysäköintialueet erotetaan rännikatualueesta mahdollisuuksien mukaan umpinaisin aidoin ja istutuksin. 	<ul style="list-style-type: none"> Rännikatulinjassa kiinteistöjen alueet rajataan rakennusten tyylin mukaisin aidoin ja portein. Kiinteistöjen pysäköintialueita ei sijoiteta rännikatujen varsille. Olemassa olevat kiinteistöjen maanpäälliset pysäköintialueet erotetaan rännikatualueesta mahdollisuuksien mukaan umpinaisin aidoin ja istutuksin.
<p>Rakennusmassat</p>	<ul style="list-style-type: none"> Rakennusten massoitellussa tulee olla selkeä hierarkia; rakennukset pää-/kokoojakatujen varrella ovat korkeampia ja rännikatujen varsilla matalampia. Rakennusten tulee olla katujen suuntaisia ja kapearunkoisia. 	<ul style="list-style-type: none"> Rakennusten tulee olla katujen suuntaisia ja kapearunkoisia. Rakennukset tulee massoitella siten, ettei synny koko rännikatuosion mittaisia rakennuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> Rakennusten massoitellussa tulee olla selkeä hierarkia; rakennukset pää-/kokoojakatujen varrella ovat korkeampia ja rännikatujen varsilla matalampia. Rakennusten tulee olla katujen suuntaisia ja kapearunkoisia. Rakennukset tulee massoitella siten, että ne hahmottuvat jalankulkuympäristöön sopivan pienimittakaavaisina.

Vyöhykekohtaiset suunnitteluperiaatteet

Ydinkeskusta, Vanha Kuopio ja Asuinvyöhyke

Rännikatujen varsien rakentaminen	Ydinkeskusta	Vanha Kuopio	Asuinvyöhyke
<p>Rakenteet rännikatualueella</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Portaat ja luiskat rakennetaan kiinteistöjen puolelle. Parvekkeet sovitetaan julkisivulinjan sisään. • Ylikulkuja ei sallita. • Kattamista ei lähtökohtaisesti sallita. • Näkymät tärkeisiin rännikadun päätteisiin on pidettävä esteettöminä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ei sallita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ei sallita.
<p>Julkisivut</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Julkisivut suunnitellaan eläväisiksi ja kävely-ympäristöön soveltuviksi; huomioidaan katutilaan avautuvat liiketilat, aukotuksen monipuolisuus, pienipiirteisyyden korostaminen, laadukkaat julkisivumateriaalit ja kiinnostavat yksityiskohdat. • Elementtisaumoja ei sallita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Harmoniset ja rauhalliset julkisivut. • Julkisivumateriaalina käytetään puuta tai rappautsa. • Arkkitehtonisesti korkeatasoiset toteutukset; keskiössä historialliseen ympäristöön soveltaminen. • Elementtisaumoja ei sallita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Julkisivut suunnitellaan eläväisiksi ja kävely-ympäristöön soveltuviksi; huomioidaan aukotuksen monipuolisuus, pienipiirteisyyden korostaminen, laadukkaat julkisivumateriaalit ja kiinnostavat yksityiskohdat. • Elementtisaumoja ei sallita.

Vyöhykekohtaiset suunnitteluperiaatteet

Ydinkeskusta, Vanha Kuopio ja Asuinvyöhyke

Rännikatujen varsien rakentaminen	Ydinkeskusta	Vanha Kuopio	Asuinvyöhyke
<p>Muuta</p>	<ul style="list-style-type: none"> Katutason liikerakentamista lisätään koko vyöhykkeen alueella. Putiikkimaista liiketilaa suositetaan erityisesti kortteleissa 13, 14 ja 23. Rännikatujen varsien rakennusten katutasoon on sijoitettava rännikatua elävöittäviä tiloja, pintoja ja sisäänkäyntejä. 	<ul style="list-style-type: none"> Palautetaan ja säilytetään vanhan puu-Kuopion piirteitä; suositetaan puurakentamista, ei tasakattoisia ratkaisuja, selkeät räystäslinjat. Uudisrakennukset sopeutetaan ympäristöönsä, erityisesti vyöhykkeen suojeltuihin rakennuksiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Uudisrakentamisessa suositetaan puurakentamista. Suositaan rivitalomaista rakentamista, joissa asuntojen pääsisäänkäynnit ovat rännikatujen puolella. Rännikatujen varsien rakennusten katutasoon on sijoitettava rännikatua elävöittäviä tiloja, pintoja ja sisäänkäyntejä.

Vyöhykekohtaiset suunnitteluperiaatteet

Ydinkeskusta, Vanha Kuopio ja Asuinvyöhyke

Rännikatualueiden pinnat	Ydinkeskusta	Vanha Kuopio	Asuinvyöhyke
Pinnoitteet	<ul style="list-style-type: none"> Koko rännikatualue kivetään esteettömyys huomioiden. Pinnoitteet ja kulkuväylien leveydet yhtenäistetään vyöhykkeen sisäisesti. Reuna-alueissa huomioidaan istutusten tilantarve ja mahdollisuuksien mukaan lisätään vettäläpäisevää materiaalia. 	<ul style="list-style-type: none"> Asfaltoidut kulkuväylät ja mukalakivetyt reuna-alueet. Kulkuväylien leveydet yhtenäistetään (suosituksena 3,5 m). Kenttä- eli mukalakiveys voidaan korvata matalalla viherpinnalla (esim. nurmipinta). 	<ul style="list-style-type: none"> Koostuvat asfaltoidusta kulkuväylästä ja kivityistä reuna-alueista. Pinnoitteet ja kulkuväylien leveydet (suosituksena 3,5 m) yhtenäistetään vyöhykkeen sisäisesti. Reuna-alueissa huomioidaan istutusten tilantarve. Reunakiveykset voidaan korvata myös kokonaan viherpinnalla tai muulla vettäläpäisevällä materiaalilla.

Vyöhykekohtaiset suunnitteluperiaatteet

Ydinkeskusta, Vanha Kuopio ja Asuinvyöhyke

Rännikatualueiden pinnat	Ydinkeskusta	Vanha Kuopio	Asuinvyöhyke
Kalusteet ja varusteet	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäistetään vyöhykkeen sisäisesti. • Kalusteissa huomioidaan käyttömukavuus, esteettömyys, kestävyys (mm. lumikuorma, ilkivalta), ympäristöön sopivuus, ajattomuus (korvattavuus) ja elinkaari. • Penkkien välimatka 50-150 m esteettömyys huomioiden. Roska-astia penkkien yhteyteen. Istutusaltaiden reunoja voidaan hyödyntää istumiseen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäistetään vyöhykkeen sisäisesti. • Kalusteissa huomioidaan käyttömukavuus, esteettömyys, kestävyys (mm. lumikuorma, ilkivalta), ympäristöön sopivuus, ajattomuus (korvattavuus) ja elinkaari. • Penkkien välimatka 150-250 m esteettömyys huomioiden. Roska-astia penkkien yhteyteen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäistetään vyöhykkeen sisäisesti. • Kalusteissa huomioidaan käyttömukavuus, esteettömyys, kestävyys (mm. lumikuorma, ilkivalta), ympäristöön sopivuus, ajattomuus (korvattavuus) ja elinkaari. • Penkkien välimatka 50-250 m esteettömyys huomioiden. Roska-astia penkkien yhteyteen.

Vyöhykekohtaiset suunnitteluperiaatteet

Ydinkeskusta, Vanha Kuopio ja Asuinvyöhyke

Rännikatualueiden pinnat	Ydinkeskusta	Vanha Kuopio	Asuinvyöhyke
Viherrakenne	<ul style="list-style-type: none"> Koostuu pääosin rännikatujen reuna-alueiden istutuksista. Istutukset toteutetaan pääasiassa istutusaltaisiin tai siirreltäviin istutusastioihin. Istutukset ovat selkeitä, yhtenäisiä (monimuotoisuus huomioiden) sekä laadukkaasti rakennettuja ja hoidettuja. Yhtenäisyydessä otetaan huomioon myös kiinteistöjen puoleiset istutukset. Etsitään tilaa myös kookkaammalle puustolle. 	<ul style="list-style-type: none"> Istutukset kiinteistöjen puolella. Asemakaavoituksella edistetään sisäpihojen monipuolista viherrakentamista; suojellaan maisemallisesti tärkeitä puut ja ohjataan vyöhykkeen luonteen mukaisesti perinteiseen lajistoon. Kookkaammalle puustolle varataan tilaa rakennusten väliin lähelle rännikatulinjaa. 	<ul style="list-style-type: none"> Koostuu rännikatujen reuna-alueiden istutuksista ja lähellä rännikatulinjaa olevista kiinteistöjen istutuksista. Maisemallisesti merkittävät puut säilytetään. Kookkaammalle puustolle varataan tilaa rakennusten väliin lähelle rännikatulinjaa. Kookkaammalle puustolle etsitään tilaa myös rännikatualueelta.

Vyöhykekohtaiset suunnitteluperiaatteet

Ydinkeskusta, Vanha Kuopio ja Asuinvyöhyke

Rännikatualueiden pinnat	Ydinkeskusta	Vanha Kuopio	Asuinvyöhyke
Taskupuistot	<ul style="list-style-type: none"> Vehreys ja suurempien puiden säilyminen etusijalla. Ydinkeskustan taskupuistot ovat vehreitä kohtaamis- ja tapahtumapaikkoja. Niihin varataan tarpeeksi tilaa oleskeluun. Julkinen ja yksityinen tila erotetaan rajaamalla taskupuistoihin rajautuvat tontit selkeästi. 	<ul style="list-style-type: none"> Vehreys ja suurempien puiden säilyminen etusijalla. Jätetään pääosin viherpinnalle. Taskupuistot ovat vehreitä kohtaamispaikkoja. Niitä kehitetään yhdessä alueen asukkaiden kanssa vyöhykkeen historiallisuus mielessä pitäen. Julkinen ja yksityinen tila erotetaan rajaamalla taskupuistoihin rajautuvat tontit selkeästi. 	<ul style="list-style-type: none"> Vehreys ja suurempien puiden säilyminen etusijalla. Jätetään pääosin viherpinnalle. Taskupuistot ovat erityisesti lähialueen asukkaiden kohtaamispaikkoja. Niitä kehitetään yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Julkinen ja yksityinen tila erotetaan rajaamalla taskupuistoihin rajautuvat tontit selkeästi.

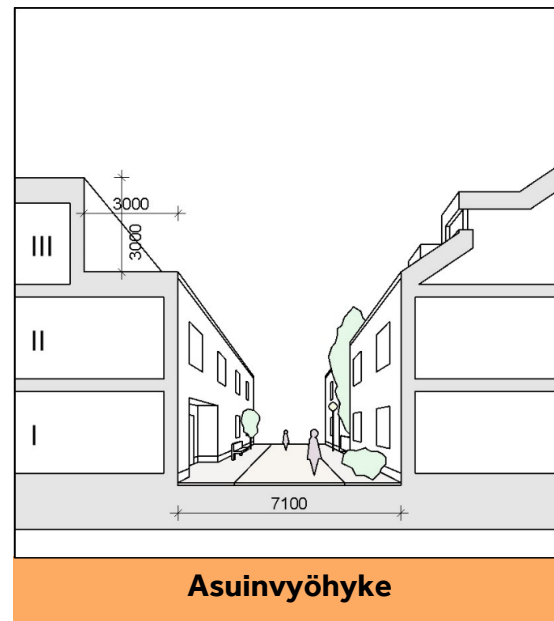
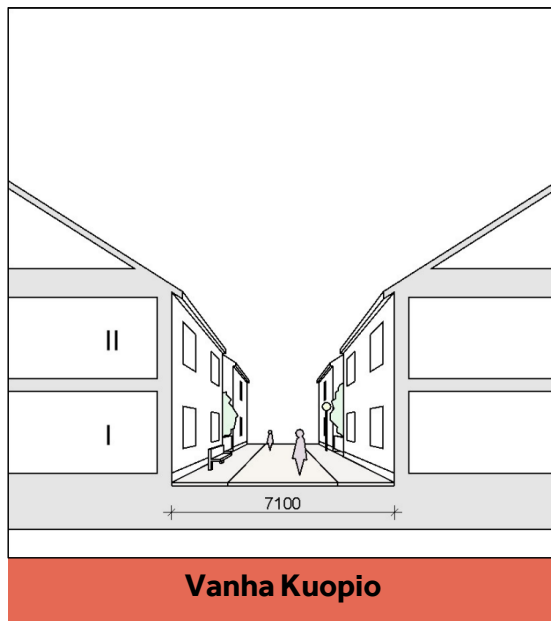
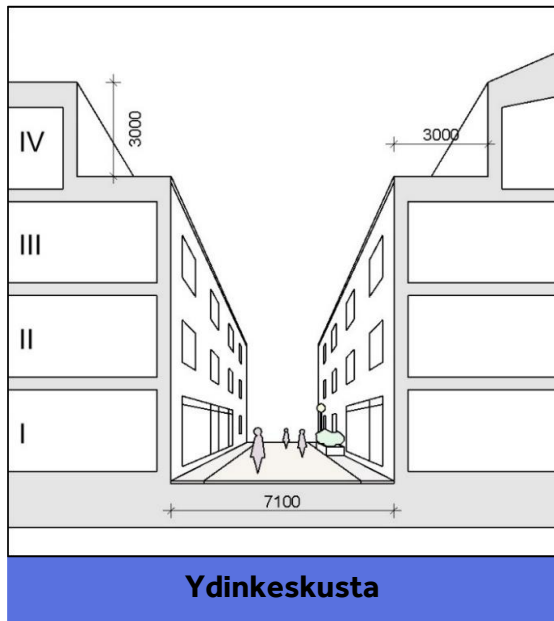
Vyöhykekohtaiset suunnitteluperiaatteet

Ydinkeskusta, Vanha Kuopio ja Asuinvyöhyke

Rännikatualueiden pinnat	Ydinkeskusta	Vanha Kuopio	Asuinvyöhyke
Muuta	<ul style="list-style-type: none"> Kahvilakalusteiden sijoittamista rännikadun reuna-alueisiin pyritään mahdollistamaan katutilaa elävöittävänä tekijänä. Rännikatuympäristöjä voidaan personoida muun muassa väreillä ja muraaleilla (suojelurakennukset ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet rajataan ulkopuolelle). Rännikatujen pinnoissa panostetaan kierrätysmateriaalien käyttöön. 	<ul style="list-style-type: none"> Suojelutavoitteet päivitetään asemakaavoihin. Rännikatujen pinnoissa panostetaan kierrätysmateriaalien käyttöön. 	<ul style="list-style-type: none"> Asuinkortteileita voidaan personoida muun muassa väreillä ja muraaleilla (suojelurakennukset ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet rajataan ulkopuolelle). Rännikatujen pinnoissa panostetaan kierrätysmateriaalien käyttöön.

Päävyöhykkeiden havainnekuvat

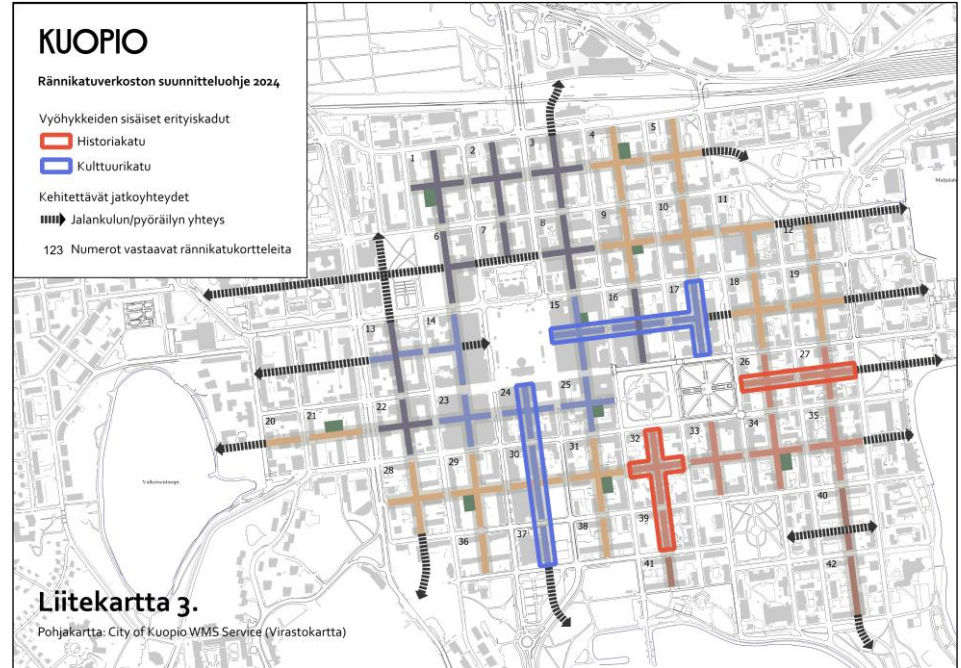
Erityiskadut ja verkoston jatkoyhteydet

Vyöhykkeiden lisäksi suunnitteluohjeessa on tunnistettu erityiskatuja, jotka ovat vyöhykkeiden sisäisiä, erityispiirteitä omaavia rännikatuosuuksia. Tällaisia ovat ydinkeskustan vyöhykkeen sisäiset kulttuuri- tai kulttuuri- ja elämyskadut sekä vanhan Kuopion vyöhykkeen sisäiset historiakadut.

Kulttuurikaduiksi luokitellaan Kirjastokatu ja korttelin 17 Museokadun osuus sekä Hallikatu. Nämä ovat tärkeitä kulttuurilaitoksia ja Kuopion toria yhdistäviä vilkkaita rännikatuosuuksia.

Historiakatuja ovat Satamapuistosta Snellmanipuistoon ulottuva Vahtivuorenkatu sekä Sorvarinkadun ja Koljonniemenkadun osuudet kortteleissa 32 ja 39. Näillä kaduilla perinteinen historiallinen rännikatukuva on säilynyt parhaiten ja historiallista luonnetta halutaan säilyttää ja vahvistaa myös tulevaisuudessa.

Erityiskadut on kuvattu oikealla liitekartassa 3 ja niiden suunnitteluperiaatteet seuraavan sivun (**s. 25**) taulukossa. Oikean puoleisessa kartassa on kuvattu myös rännikatuverkoston jatkoyhteydet, joiden jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parantamalla voidaan kehittää rännikatujen kytkytymistä lähiympäristöön ja näin parantaa verkoston asemaa jalankulun ja pyöräilyn laajemmassa verkostossa.

Vyöhykekohtaiset suunnitteluperiaatteet

Erityiskadut, vaihettumisvyöhykkeet ja jatkoyhteydet

	Ydinkeskusta	Vanha Kuopio
Vyöhykkeiden sisäiset erityiskadut	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuri- ja elämyskadut: Hallikatu ja Kirjasto/Museokatu • Vahvistetaan taiteen ja kulttuurin näkyvyyttä katutilassa. • Rännikadut personoidaan kadun kalustein, pinnoittein, istutuksin sekä valaistuksen keinoin. • Ajoittain vaihtuvat Pop-up-rakenteet sallitaan (esim. kioskeja, taideteoksia ja kulttuurielämyksiä vuodenaikojen mukaan). • Sidotaan osaksi läheisten kulttuurilaitosten toimintaa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Historiakadut: Sorvarinkatu/Koljonniemenkatu ja Vahtivuorenkatu • Perinteistä ja alkuperäisintä rännikatuympäristöä säilytetään ja vahvistetaan. • Rännikaduilla käytetään mahdollisimman vähän kiinteitä kadun kalusteita. • Pinnoitteet voivat vaihdella muun vyöhykkeen pinnoitteista.
Vaihettumisvyöhykkeet	<ul style="list-style-type: none"> • Ydinkeskustan ja asuinalueen välinen sekoittuneiden toimintojen vyöhyke, jossa rinnakkain asumista ja liiketiloja. • Rännikadun pinnoitteet koostuvat asfaltoidusta kulkuväylästä ja kivetyistä reuna-alueista (ydinvyöhykkeen pinnoituksia mukailen). • Kulkuväylien leveydet yhtenäistetään (suosituksena 3,5 m). • Aukioita ei sallita. • Periaatteet muutoin ydinkeskustan vyöhykkeen mukaiset 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuopionlahden puistoinen vaihettumisvyöhyke (puistomaiset korttelit) • Rännikatujen varren uudisrakentaminen suunnitellaan siten, että kookas puusto ja viheryhteys alueella säilyy. Istutukset voivat olla myös rännikatualueella. • Periaatteet muutoin vanhan Kuopion vyöhykkeen mukaiset.

Vyöhykekohtaiset suunnitteluperiaatteet

Erityiskadut, vaihettumisvyöhykkeet ja jatkoyhteydet

Jatkoyhteydet

Verkoston ulkopuolisia jatkoyhteyksiä kehitetään jalankulun ja pyöräilyn sujuvan jatkuvuuden varmistamiseksi rännikatuverkoston on ja ympäröivien alueiden välillä (mm. suojateiden ja siirtymien selkeyttäminen). Lisäksi sujuva kytkeytyminen pyöräilyn pääreitteihin varmistetaan.

Kustannusarviot

Suunnitteluohjeessa esitettyjen suunnitteluperiaatteiden kustannusvaikutuksia voidaan arvioida yleisellä tasolla. Yksityiskohtaiset kustannukset määräytyvät hankekohtaisesti tarkemman suunnittelun ja haluttujen suunnitteluratkaisujen perusteella. Kustannukset muuttuvat maailmantilanteen ja suhdanteiden muuttuessa. Alla esitetyt hinta-arviot ovat muodostuneet korottamalla viimeisimpien rännikatusaneerausten kustannukset vuoden 2024 rakennusindeksikorotusten mukaisesti.

ARVIO RÄNNIKATUJEN SANEERAUSKUSTANNUKSISTA KEVÄT 2024

Ydinkeskustan rännikaturistikko

n. 500 000-700 000 €

Vanhan Kuopion tai asuinvyöhykkeen rännikaturistikko

n. 300 000-500 000 €

Taskupuiston kunnostus

n. 200 000-300 000 €

Rännikatuohjeessa linjattujen suunnitteluperiaatteiden **lisäkustannusten** arvioidaan olevan luokkaa 30 000-50 000 € jokaista rännikaturistikon saneerausta kohden. Arvio koostuu pääosin kadun kalusteiden ja viherrakenteen lisäämisen ja kunnossapidon kustannuksista.

Saneerausjärjestyssuosituksukset

Saneerausjärjestyssuositusten koostamisen tueksi toteutettiin saneeraustarvekartoitus, jossa koottiin rännikatujen alaisten kunnallisteknisten verkostojen saneeraustarpeet sekä rännikatujen päälliset saneeraus- ja kehittämistarpeet. Tavoitteena oli etsiä korttelit, joissa samanaikaisia saneeraustarpeita esiintyy rännikaduilla eniten.

Saneerausjärjestystä muodostettaessa jokainen saneeraustarpeen määrittäjä pisteytettiin. Pisteytyksessä korkeimmalle arvotettiin saneeraamattomat rännikatukorttelit yhdessä kiireellisimpien kunnallistekniikan saneeraustarpeiden kanssa, jonka jälkeen saneerausjärjestykseen vaikuttivat rännikadun päälliset kehittämistarpeet.

Lopuksi jokaiselle korttelille laskettiin yhteispisteet ja pisteytyksen perusteella **muodostettiin neljä (4) luokkaa, jotka kuvaavat rännikatukortteleiden saneerausten kiireellisyysjärjestystä**. Kiireellisyysluokat esitetään **liitekartalla 4**.

Saneerausjärjestyssuositusten on tarkoitus helpottaa rännikatusaneerausten nostamista investointilistoille. Yhdistämällä saneeraustarpeita mahdollisimman laajasti saadaan toteutettua kustannustehokkaita saneerauksia. Yksityiskohtainen saneeraustarvekartoitus on toimitettu kaupungin suunnittelijoiden ja rakennuttajien käyttöön. Se ei ole julkinen.

SANEERAUSTARPEISIIN VAIKUTTAVAT MÄÄRITTÄJÄT

Kadunpäälliset	Kadunalaiset*
<ul style="list-style-type: none"> Rännikatuosion sijainti (vyöhyke, erityiskatu, RKY-alue, KKP-alue, kadun todennäköinen käyttöaste) Rännikadun pintojen kunto (mm. viheryhteyksien katkeamiset, pinnoitteiden kunto) Rännikadun varren tarpeet (mm. asemakaavoitushankkeet, kiinteistöjen rajaustarpeet, taskupuistojen kunto) Esteettömyyden parannustarpeet 	<ul style="list-style-type: none"> Kaukolämmön ja sähköverkon saneeraustarpeet Vesiverkoston tarpeet (hulevesi-, käyttövesi- ja viemäriverkosto) <p><i>*Jos rännikatualueella, erityisesti Vanhan Kuopion vyöhykkeellä, tavataan kaivuutöiden yhteydessä merkkejä yli 100 vuotta vanhoista tierakenteista tai rakennusten jäänteistä (kiveystä, kivi- tai tiilimuurausta, lahonnutta puuta), muita merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä tai arviolta yli 100 vuotta vanhoja esineitä, tulee työt kyseiseltä kohdalta keskeyttää ja ilmoittaa asiasta välittömästi alueelliseen vastuumuseoon (Muinaismuistolaki 14 ja 16 §)</i></p>

KUOPIO

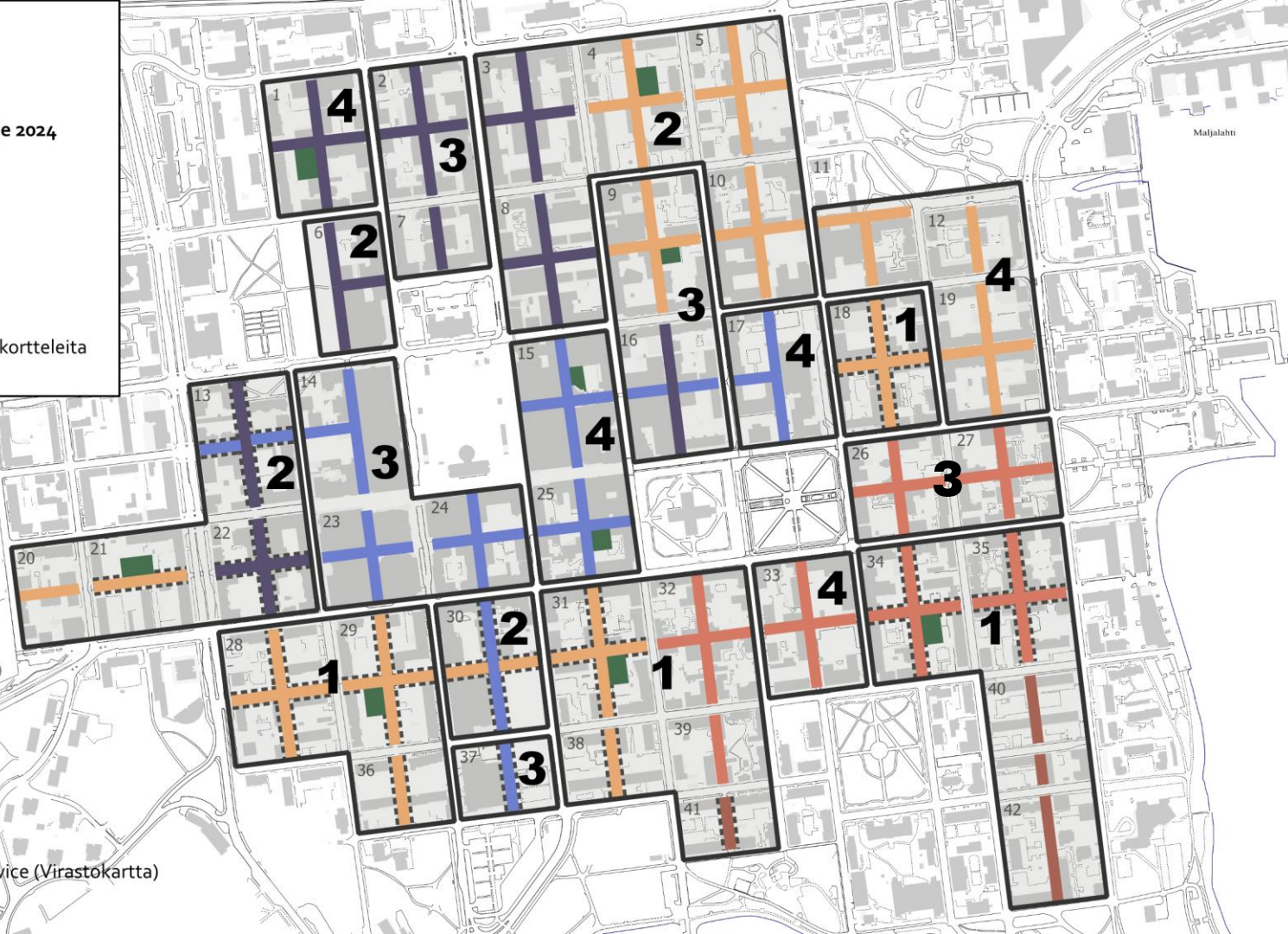
Rännikatuverkoston suunnitteluohje 2024

Saneerausjärjestyssuosituksset

123 Kiireellisyyssluokka

■■■■ Saneeraamaton rännikatu

123 Numerot vastaavat rännikatukortteleita

Liitekartta 4.

Pohjakartta: City of Kuopio WMS Service (Virastokartta)

Toteutuminen ja jatkoselvitystarpeet

Suunnitteluohjeen periaatteet toteutuvat asemakaavamuutosten ja tarkemman katusuunnittelun myötä hanke kerrallaan. **Verkoston kehittäminen on jatkuva prosessi**, jossa on kyettävä katsomaan pitkälle tulevaisuuteen. Tavoitteena on saavuttaa jälleen tasainen saneeraustahti, jossa saneerataan yksi rännikaturistikko vuotta kohden. Tämä edellyttää säännöllistä saneerausten kytkentää vuosittaisiin investointi- ja toteutusohjelmiin.

Saneerausten jatkuvuuden ja suunnitteluperiaatteiden toteutumisen seuranta on myös tärkeää toteuttaa säännöllisin väliajoin. Seurannassa voidaan tutkia suunnitteluohjeen linjausten toteutumista saneerauskohteissa. Lisäksi saneerausten vaikuttavuuden arvioimiseksi voidaan toteuttaa jalankulkija- ja pyöräilijämäärien laskentaa ennen ja jälkeen kohteen saneerauksen.

Rännikatujen tarkempi suunnittelu tehdään asemakaavahankkeiden tai rännikatualueen saneeraamisen yhteydessä. **Paras lopputulos saadaan, kun rännikadut suunnitellaan samanaikaisesti katujen varsien kiinteistöjen kanssa.** Tällöin saadaan varmimmin lopputulos, jossa rännikadut ja katujen varsien rakennukset, pihat ja taskupuistot täydentävät toisiaan. Lisäksi tonteille ajot voidaan uudisrakentamisen yhteydessä ohjata tehokkaammin pää-/kokoojakatujen kautta tapahtuviksi. Moottoriajoneuvoliikenteen poistaminen onkin yksi keskeinen rännikatujen kokonaisvaltaisen kehittämisen edellytyksistä.

Toinen tärkeä edellytys on rännikaduilla yhä esiintyvän pysäköinnin poistaminen. Katusaneerauksiin varautuessa täytyykin pysäköinnin poistamisen mahdollisuudet tutkia hyvissä ajoin ennen hankkeen alkua.

Asemakaavahankkeista irrallisten katusaneerausten yhteydessä on myös hyvä ennakoida rännikadun varsien kiinteistöjen tarpeita ja **käydä kiinteistöjen omistajien kanssa monipuolista vuoropuhelua suunnitteluperiaatteiden edistämiseksi.** Kaupunki voi tarjota taloyhtiöille harkinnanvaraista taloudellista tukea (esim. talkooraha) muutoksille, jotka parantavat yhteistä kaupunkiympäristöä.

Joskus hankkeet vaativat nopeaa aikataulua, jonka vuoksi suunnitteluperiaatteiden toteutumista voidaan edesauttaa etukäteen tehdyillä tarkemman tason suunnitelmilla. Hyödyllisiä voivat olla esimerkiksi **tarkemmat vyöhykekohtaiset suunnitelmat**, joissa linjataan suunnitteluperiaatteiden toteuttamiseen tähtääviä tarkempia toimenpiteitä jo ennalta. Linjattavia asioita voivat olla muun muassa pinnoitteiden, kalusteiden ja viherrakenteen tarkempi vyöhykekohtainen suunnittelu sekä risteysalueiden yhtenäistämisen suunnittelu. Lisäksi voidaan tutkia viherrakenteen alustavaa sijoittumista suhteessa kadun kalusteisiin ja lumitilan tarpeisiin.

Muita jatkossa selvitettäviä asioita ovat esimerkiksi kulttuurikatujen mahdollisten pop-up-rakenteiden ja -kioskien sähköistyksen mahdollisuudet sekä katutilojen hallinnointi ja luvituskäytännöt.

Rännikatuverkoston kehittäminen on pitkäjänteinen prosessi, joka vaatii **verkoston arvon tunnustamista** ja vuosittaiseen sijoittamiseen sitoutumista. Kaiken ei tarvitse kuitenkaan tapahtua hetkessä.

Pienilläkin parannuksilla voidaan saada rännikatuverkostosta viihtyisämpi ja toimivampi kokonaisuus. Esimerkiksi kulkuväylien asfalttipintojen korjauksilla ja tasoituksilla sekä katutaiteen avulla voidaan kehittää rännikatukuvaa suhteellisen edullisesti suurempia saneerauksia odotellessa.

SUUNNITTELUOHJEEN PERIAATTEITA PÄHKINÄNKUORESSA

Jatkuvaja tasainen saneeraus-/ylläpitotahti

Rännikatuosuuksien suunnittelu samanaikaisesti kadun varsien kiinteistöjen sekä niiden asukkaiden kanssa

Moottoriajoneuvoliikenteen ja pysäköinnin poistaminen

Tapahtumia mahdollistavien ratkaisujen selvittäminen sekä matalakynnyksisten parannusten suosiminen

Vaikutustenarviointi

VAIKUTUKSET KESKUSTAN RAKENTEeseen

Suunnitteluohjeen periaatteiden vaikutukset ovat toteutuessaan keskustarakennetta ja **kaupunkikuvaa selkeyttäviä**. Selkeyttämisen keskiössä on 1700-luvulta peräisin olevan historiallisen korttelirakenteen jäsentäminen, jossa rännikatujen suuntaiset lamellimassat korostavat rännikatujen rajautumista ja rännikatukorttelin jakautumista neljään (tai kahteen) pienkortteliin. Toinen selkeyttävä tekijä on pää-/kokoojakatujen ja rännikatujen välisen hierarkiasuhteen korostaminen, jossa pää-/kokoojakatujen varsilla on korkeammat ja rännikatujen varsilla, kulttuuriympäristöä kunnioittaen sekä viihtyisyys ja valoisuusolosuhteet huomioiden matalammat rakennusmassat.

VAIKUTUKSET RÄNNIKATUKUVAAN

Suunnitteluohjeen periaatteet eheyttävät toteutuessaan monin paikoin rikkonaista rännikatukuvaa ja yhtenäistävät verkoston luonnetta merkittävästi. **Rännikatukuva muuttuu eniten uudisrakentamisen yhteydessä ja saneeraamattomilla osuuksilla**, joilla on vielä paljon katualueen pysäköintiä ja joiden pinnoitteet ovat pääosin huonokuntoista asfalttia. Rännikaduista kehittyy viihtyisämpiä viherrakenteen vahvistamisen, julkisivujen elävöittämisen sekä oleskelun tilojen ja taskupuistojen kunnostamisen myötä.

Rakennuskorkeuksien rajoittaminen luo edellytykset valoisammille ja vehreämmille katuosuuksille ja pysäköinnin sekä tonteille ajojen poistaminen selkeyttää jalankulun ja pyöräilyn ensisijaisuutta.

Vyöhykekohtaiset periaatteet mahdollistavat rännikatu ympäristöjen personoinnin, mahdollistaen toisaalta vanhan Kuopion vyöhykkeellä historiallisen rännikatukuvan säilymisen ja toisaalta ydinkeskustan ja asuinvyöhykkeen modernin ja tiiviin kehittymisen. **Ydinkeskustan alueella katukuva kehittyy** periaatteiden toteutumisen myötä **eläväisempään suuntaan** muun muassa pienten kohtaamisen aukoiden sallimisen ja julkisivujen elävöittämisen myötä.

Asuinalueilla rännikatukuva kehittyy sosiaalisiksi, vehreäksi ja vaihtelevaksi. Väljästi rakennettujen asuinkorttelien kohdalla tiivistyvä rakentaminen voi paikoin heikentää rännikatujen valo-olosuhteita. Vaikutusta on pyritty ohjeessa lieventämään huomioimalla rakennusten väliin jätettävät tilat ja rajoittamalla kerroslukuja.

Koko verkoston alueella rännikatukuvasta kehittyy paremmin tunnistettava katujen pinnoitteiden, leveyksien ja verkoston sisäänkäyntien yhtenäistämisen myötä. Tuloksena on selkeä ja korttelista toiseen jatkuva kokonaisuus.

Vaikutustenarviointi

VAIKUTUKSET KESKUSTAN RESILIENSSIIN

Monet viihtyisyyttä lisäävät elementit kehittävät samanaikaisesti kaupunkitilan resilienssiä muuttuvassa ajassa ja ilmastossa. Muun muassa väestön vanheneminen ja ilmaston kuumeneminen haastavat keskustojen kehittämistä. Viherrakenteen vahvistamisella, läpäisevien pintojen lisäämisellä ja autoliikenteen poistamisella **parannetaan kestävien liikkumismuotojen (jalankulun ja pyöräilyn) ensisijaisuutta**. Samalla melu- ja ilmansaasteet rännikatuverkostossa vähenevät, paikallinen pienilmasto viilenee ja hulevesien käsittely tehostuu.

Penkkien ja vehreiden oleskelutilojen lisääminen tukevat verkostossa jalkaisin liikkuvaa, tarjoten suojaa ja levähdyspaikkoja. Läpäisevät pinnat ja vilvoittava kasvillisuus ovat myös suorassa yhteydessä resurssiviisauteen. Ne vähentävät muun muassa rakennusten viilennystarpeita ja hulevesiviemäreiden rakentamistarvetta. Lisäksi katusaneerauksissa **panostetaan kierrätettävien materiaalien käyttöön**.

VAIKUTUKSET KAUPUNKILAISTEN HYVINVOINTIIN

Rännikatuverkosto, taskupuistot mukaan lukien, tarjoaa suunnitteluperiaatteiden toteutumisen myötä vehreän, meluttoman ja turvallisen liikkumisympäristön, joka tukee verkoston käyttäjien mielenterveyttä sekä fyysistä ja sosiaalista aktiivisuutta.

Rännikatujen saneeraaminen selkeämpään, autottomampaan, viihtyisämpään ja vehreämpään suuntaan parantaa verkoston liikenneturvallisuutta ja nostaa verkoston houkuttelevuutta **keskustan keskeisenä lähiliikuntapaikkana**. Verkoston käyttöaste nousee ja kaupunkilaiset suosivat keskusta-alueella todennäköisemmin kävelyä tai pyöräilyä.

Tyytyväisyys ympäristöön kasvaa viihtyisyyden kehittymisen myötä, jonka vuoksi myös yleinen turvallisuuden tuntu paranee ja ilkivalta vähenee¹. **Kohtaamispaikkojen ja penkkien lisääminen** kannustaa entistä enemmän ulkona oleiluun, joka on kynnyksetön tapa olla yhdessä, jossa kukaan ei omista tilaa ja kaikki ovat tervetulleita.

Vaikutustenarviointi

VAIKUTUKSET KAUPUNGIN IMAGOON

Selkeät ja yhteiset linjaukset paikallisen kulttuuriympäristön suojelemiseksi ja kehittämiseksi parantavat kaupungin imagoa ja luovat kuvan juuriaan arvostavasta, modernista kaupungista, jolla on vahva paikallinen identiteetti. Suunnitteluperiaatteiden vaiheittaisen toteutumisen myötä **rännikatuverkoston tunnistettavuus ja yhtenäisyys kasvavat, joka tukee eheän rännikatubrändin kehittymistä.**

Tunnistettavuutta lisäävät esimerkiksi rännikatujen pinnoitteiden ja kulkuväylien leveyksien yhtenäistäminen, joilla luodaan selkeä ja yhtenäinen verkosto. Lisäksi muun muassa julkisivujen elävöittäminen ja kulttuurikatujen **pop-up tapahtumat ja taide tuovat uudenlaista elävyyttä rännikatuverkostoon**, jolla voi olla merkittäviä vaikutuksia katujen käytön ja verkoston imagon näkökulmasta.

Brändin kehittyminen voi tuottaa kaupungille merkittäviä imagohyötyjä esimerkiksi matkailun lisääntymisen ja paluumuuton kautta. Imagon kehittämisestä on hyötyä myös kaupungin sisäisesti, kun yhteisön identiteetti ja ylpeys omasta ympäristöstään vahvistuvat ja keskustan vetovoima paranee niin asukkaiden kuin vierailijoidenkin näkökulmasta.

Vaikutustenarviointi

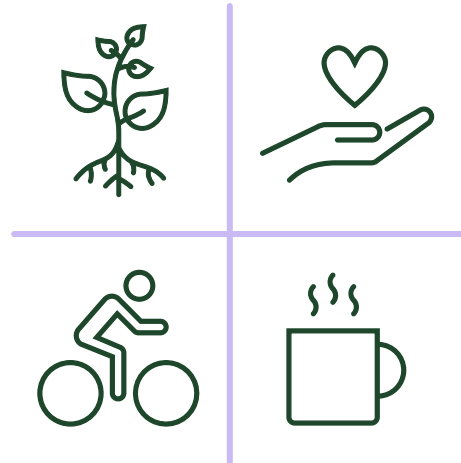
VAIKUTUKSET TALOUTEEN JA KESKUSTAN KAUPAN KEHITTÄMISEEN

Suunnitteluohjeessa esitetyt periaatteet aiheuttavat kaupungille kustannuksia. Kustannukset ovat kuitenkin maltillisia suhteessa niistä saataviin hyötyihin. Suurimmat kulut koituvat todennäköisesti kasvavan viherverkoston ja kadun kalusteiden kunnossapitokustannuksista, jotka nostavat kuitenkin suhteellisen vähän vuosittaisia kunnossapitokustannuksia.

Rännikatuverkoston sijoittamisella on myös taloudellista hyötyä. Keskustan **viherrakenteen vahvistaminen ja päästöttömien kulkumuotojen olosuhteiden kehittäminen** hillitsevät esimerkiksi ilmastonmuutoksesta koituvia kustannuksia tulevaisuudessa. Samalla **kaupunkilaisten henkinen ja fyysinen hyvinvointi kasvaa**, joka luo jo itsessään kansantaloudellista arvoa. **Kävely- ja pyöräilypainotteisten katujen kehittämisellä** on myös tutkitusti positiivisia vaikutuksia kaupan vilkastumiseen²⁻⁴.

Viihtyisä julkinen tila houkuttelee ihmisiä ja ihmiset tuovat vuorostaan alueelle toimijoita. Samalla kadun varsien kiinteistöjen arvo nousee. Tämä voi osaltaan nostaa liiketilojen vuokratkustannuksia. Toisaalta liiketilojen tarjonnan lisääntyminen voi osaltaan laskea vuokria kilpailun lisääntyessä.

Rännikatutilan elävöittäminen näkökulmasta olisikin tärkeää, että liiketilojen vuokratkustannukset saataisiin pysymään maltillisina, sillä juuri paikalliset pienyrittäjät ja palveluntarjoajat, esimerkiksi **paikalliset putiikit, kahvilat ja ravintolat** ovat omiaan rikastuttamaan rännikatu ympäristöjä.

Vaikutustenarviointi

VAIKUTUKSET KAUPUNGIN STRATEGIAAN

1. Hyvinvoiva ja yhteisöllinen Kuopio	Vaikutus	2. Elinvoimainen ja kasvava	Vaikutus
Elinympäristö ja osallisuus	++	Kilpailukykyinen ja kasvava yrittäjyysympäristö	+/-
Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	++	Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys	++
Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo	0	Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus-, ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus	0
Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus	0	Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat	+
Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	++	Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	++
3. Ilmasto- ja resurssiviisas	Vaikutus	4. Uudistuvaja yhdessä tekevä	Vaikutus
Kiertotalous ja resurssiviisuus	++	Sujuva ja uudistuva toiminta	0
Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne	++	Uudistuva johtaminen	0

Vaikutustenarviointi

VAIKUTUSTEN YHTEENVETO

Kokonaisuudessaan suunnitteluohje toteuttaa hyvin kaupungin strategian ja strategisten ohjeistusten ja selvitysten tavoitteita, kuin myös YK:n kestävän kaupunkikehittämisen tavoitteita⁵⁻⁶.

Ohje vastaa kaupungin ilmasto- ja resurssiviisaustavoitteisiin tukemalla vähähiilisen ja kestävän yhdyskuntarakenteen toteuttamista kehittämällä päästöttömien kulkumuotojen olosuhteita ja parantamalla keskustan sopeutumismahdollisuuksia ilmaston muuttuessa.

Hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden tavoitteisiin ohje vastaa parantamalla keskustan lähiliikuntamahdollisuuksia ja kehittämällä verkoston viihtyisyyttä ja kohtaamisentiloja. Rännikatuverkoston kehittäminen parantaa lisäksi keskustan vetovoimaisuutta ja Kuopion tunnettuutta.

Vaikutukset ovat kokonaisuutena tarkasteltuna positiiviset ja kauaskantoiset. Ohjeessa esitettyjen periaatteiden kaupungille aiheutuvat kustannukset jäävät pääosin maltillisiksi. Verkoston kehittämisellä voidaan katsoa olevan myös kauaskantoista taloudellista hyötyä keskustan resilienssin, ihmisten hyvinvoinnin ja liikkumisympäristön parantumisen myötä. Kokonaisuudessaan rännikatuverkosto kehittyy suunnitteluperiaatteiden vaiheittaisen toteutumisen myötä toimivammaksi ja parantaa koko keskusta-alueen kaupunkikuvaa sekä kävelyn ja pyöräilyn sujuvuutta.

Viitteet

- 1 Hirvola, A. (2016). Turvallinen kaupunki. Näkökohtia rakennetun ympäristön suunnitteluun ja toteutukseen. Suomen ympäristö 4/2016. Ympäristöministeriö. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75153>
- 2 Clifton, K. (2012). Consumer behaviour and travel choices: A focus on cyclists and pedestrians. Submitted for presentation and publication to the 92nd Annual Meeting of the Transportation Research Board, January 2013, Washington, D.C
- 3 Aldred, M. (2018). Healthy Streets: a business view. University of Westminster for Transport for London.
- 4 Santasalo, T. (2017). Helsingin kävelykeskustan periaatesuunnitelman kaupallinen arviointi. WSP Finland Oy.
- 5 Kuopion strategia vuoteen 2030 (2024). Kuopion kaupunki. <https://www.kuopio.fi/kuopionkaupunki/strategia-ja-kehittaminen/strategia/>
- 6 Tavoite 11: Taata turvalliset ja kestävät kaupungit sekä asuinyhdyskunnat (2024). Suomen YK-liitto. <https://www.ykliitto.fi/kestavat-kaupungit-ja-yhteisot>

KUOPIO

Rännikatuverkoston
suunnitteluohje

strateginen maankäyttö 2024

www.kuopio.fi

Asianro 1870 / 2024